

INWESTOR:

Izba Administracji Skarbowej w Kielcach

ul. Sandomierska 105

25-324 Kielce

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO:

ROZBUDOWA I PRZEBUDOWA BUDYNKU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ Z PRZEZNACZENIEM NA SIEDZIBĘ URZĘDU SKARBOWEGO PRZY UL. 1 MAJA 105 W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ W RAMACH ZADANIA: „PRZEBUDOWA BUDYNKU BIUROWEGO PRZY UL. 1-GO MAJA 105 W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ W ZAKRESIE DOSTOSOWANIA OBIEKTU DO AKTUALNYCH PRZEPISÓW I POTRZEB WYNIKAJĄCYCH Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU NA SIEDZIBĘ URZĘDU SKARBOWEGO ORAZ POPRAWY JEGO EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ” WRAZ Z BUDOWĄ CZTERNASTU MIEJSC POSTOJOWYCH NA DZIAŁCE NR EWID. 4/25, OBRĘB 0004 KAMIENNA, GM. SKARŻYSKO-KAMIENNA, POW. SKARŻYSKI

**Wytyczne do sposobu wykonania robót związanych z zapewnieniem
DOSTĘPU DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI**

DANE INWESTYCJI:

DZIAŁKA:	NR EWID. 4/25
MIEJSCOWOŚĆ:	SKARŻYSKO-KAMIENNA
OBRĘB:	0004 KAMIENNA
JEDNOSTKA EWIDENCYJNA:	261001_1 SKARŻYSKO-KAMIENNA
GMINA:	SKARŻYSKO-KAMIENNA
POWIAT:	SKARŻYSKI
WOJEWÓDZTWO:	ŚWIĘTOKRZYSKIE
KATEGORIA OBIEKTU:	Kategoria XII- budynek administracji publicznej

Kielce, lipiec 2024r.

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie zawiera wytyczne do sposobu wykonania robót związanych z zapewnieniem, na parterze, dostępu dla osób ze szczególnymi potrzebami.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawę opracowania stanowi Ustawa z 19 lipca 2019r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami :

- a) w zakresie dostępności architektonicznej (art.6 ust.1 pkt. 1)
- b) w zakresie dostępności informacyjno – komunikacyjnej (art.6 ust1 pkt 3 lit.b)

3. SPOSOBY DOSTOSOWANIA BUDYNKU

1. SYSTEM ODNAJDYWANIA DROGI, tj. wprowadzenie elementów aranżacji ułatwiających samodzielną orientację, poruszanie się w przestrzeni oraz odnalezienie drogi do celu.

1.1. POCHWYTY WZDŁUŻ CIĄGÓW KOMUNIKACYJNYCH

Projektuje się pochwyt wzdłuż ciągów komunikacyjnych parteru na dwóch wysokościach od 85 cm do 100 cm (pierwszy pochwyt) oraz od 60cm do 75cm (drugi pochwyt) w kolorystyce żółtej – odmiennej od ścian i podłóg z uwagi na osoby słabo widzące. Należy zastosować pochwyt w kontrastowej kolorystyce – kolor żółty, do akceptacji przez inwestora na etapie wykonawstwa.

1.2. OZNACZENIE DRZWI

- napisy informacyjne umieszczane na drzwiach lub obok drzwi (na wysokości wzroku osoby pochylonej H=140cm) do pomieszczeń oraz w wydzielonych strefach zastosowaniem dużych i kontrastowych znaków,
- zastosowanie informacji dotykowej, tj. oznaczenia w alfabecie Braile’a przy wejściach do pomieszczeń,
- brajlowskie oznaczenie każdego z pomieszczeń,
- powiększony i wypukły numer pomieszczenia na wysokości H=140cm,
- dobrze widoczne drzwi kontrastujące z podłogą – obramowanie w kolorze żółtym,
- kontrastowy kolor klamki – żółty, do akceptacji przez Inwestora na etapie Wykonawstwa.

Rys. Przykładowe oznaczenie drzwi.

1.3. TABLICE INFORMACYJNE

Należy umieścić banery informacyjne w charakterystycznych miejscach budynku – przy wejściu na klatkę schodową oraz w węzłach komunikacyjnych – tablice informacyjne obrazujące sposób poruszania się po budynku – pokazujące kierunek ruchu, informację o funkcji danego pomieszczenia. Tabliczki informacyjne winny być kontrastowe – w kolorze żółtym oraz zawierać napis w brajlu.

Zdj. Przykładowa tabliczka informacyjna.

Wielkość stosowanych znaków graficznych i piktogramów należy dostosować do odległości, z jakiej powinna być czytelna informacja. Należy ją obliczyć na podstawie wzoru:

$$HZ = L \times 0,01$$

Gdzie: HZ – wysokość znaku,

L – odległość od znaku.

Wartość wynikową należy uznać za wymiar minimalny znaku czytelnego.

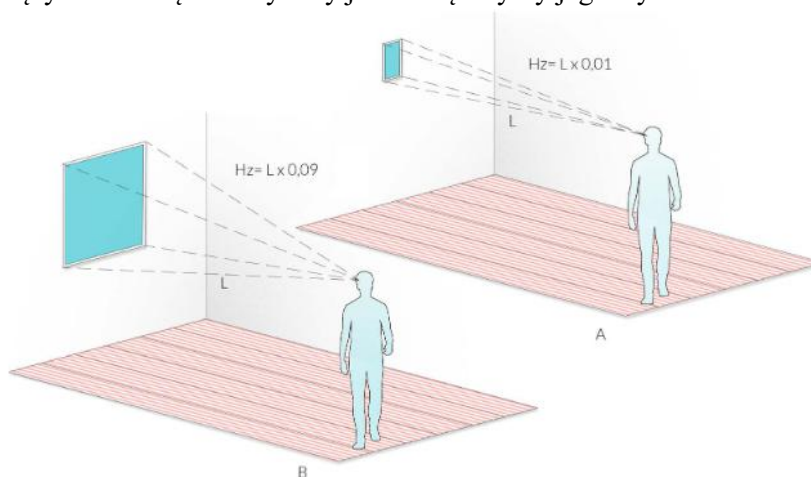
Czytelność znaków dla osób słabowidzących należy dostosować zgodnie z wzorem:

$$HZ = L \times 0,09$$

Gdzie: HZ – wysokość znaku,

L – odległość od znaku

Przykładowo przy odległości czytania 10 m, wysokość piktogramów powinna wynosić min. 10 cm, a dla osób słabowidzących znak będzie czytelny jeśli zwiększymy jego wysokość do min. 90 cm.

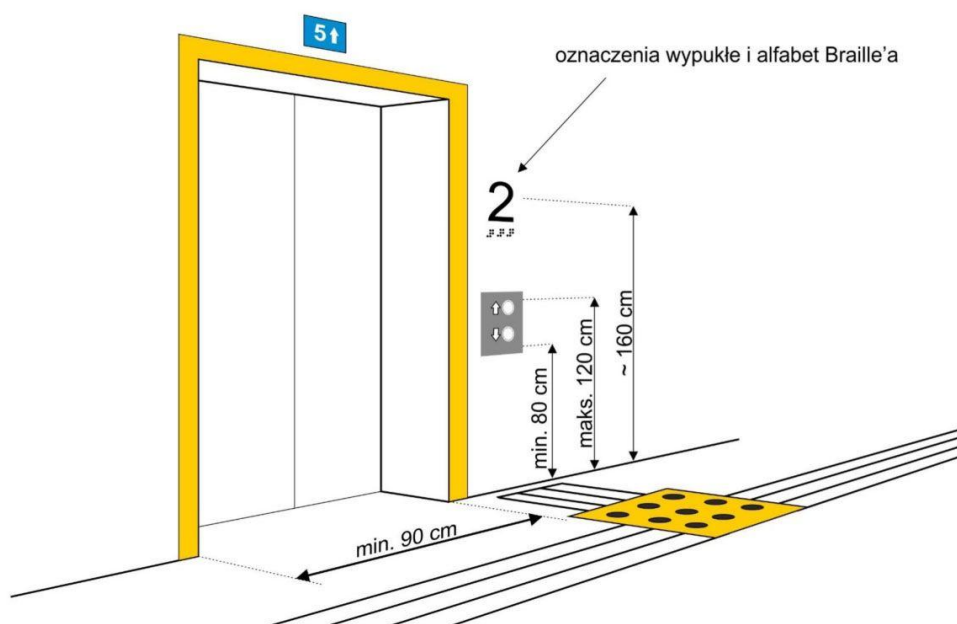
Zdjęcie. Wielkość znaków graficznych i piktogramów dostosowana do odległości, z jakiej powinna być czytelna informacja. A. proporcja znaku normatywnego B. proporcje znaku czytelnego dla osoby słabo widzącej.

Oznaczenia, symbole i piktogramy należy stosować konsekwentnie na całej długości trasy. W jednym punkcie należy użyć maksymalnie pięciu piktogramów, razem ze strzałką kierunkową, wskazujących jeden kierunek i umieszczonych obok siebie.

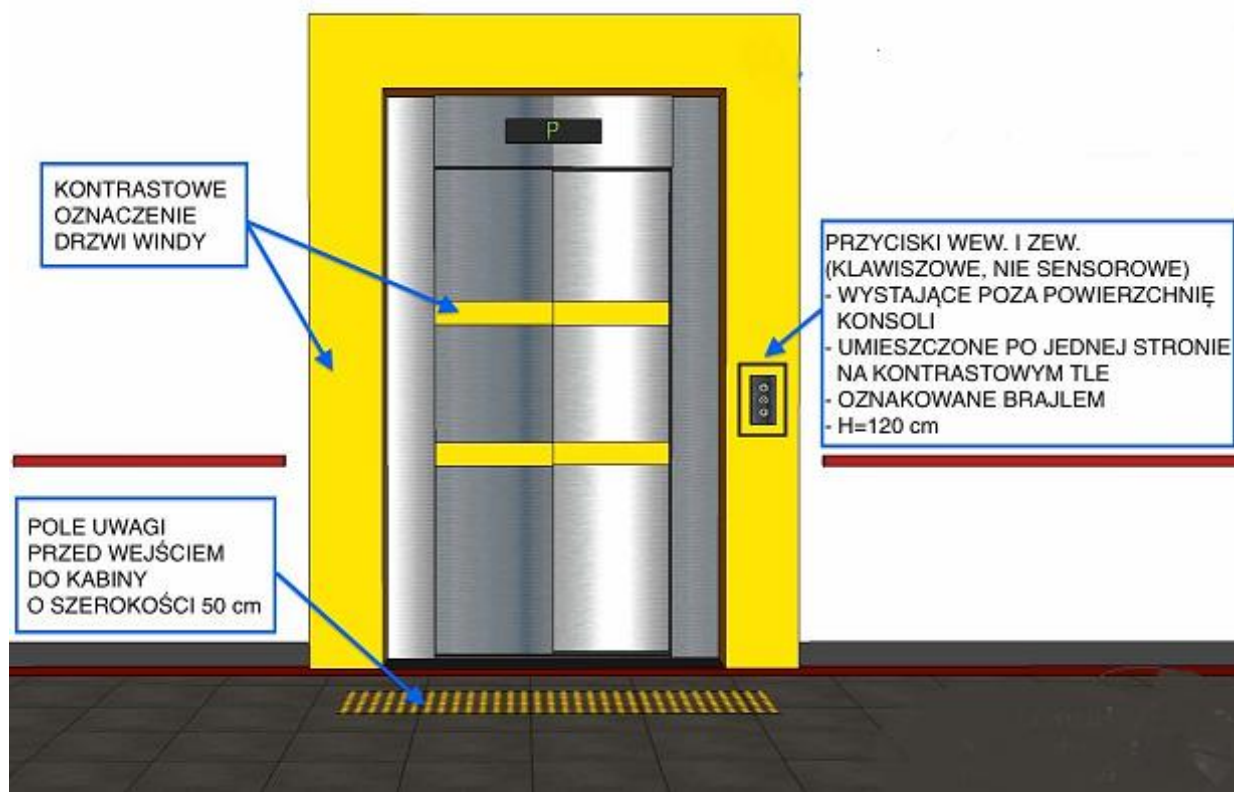
1.4. OZNACZENIE WINDY I DRZWI PRZESZKLONYCH

Projektuje się oznaczenie windy :

- Kontrastowe oznaczenie drzwi windy- kolor żółty , do akceptacji przez Inwestora na etapie Wykonawstwa,
- Oznaczenia wypukłe nazwy kondygnacji oraz w alfabecie Braille'a,
- Przyciski wewnętrzne i zewnętrzne wystające poza powierzchnie konsoli oraz umieszczone na kontrastowym tle,
- Pole uwagi przed wejściem do kabiny o szerokości min. 50cm,
- Oznaczenie drzwi wejściowych szklanych kontrastowo – kolor żółty, do akceptacji przez Inwestora na etapie Wykonawstwa .

1.5. PLANY TOPOGRAFICZNE

Plany budynku w postaci schematów alfabetem Braille'a udostępniane w punktach zaznaczonych na rzucie parteru.

HighTechHome INVESTMENT Sp. z o.o.
ul. Skibińskiego 13
25-819 Kielce
NIP: 959-206-13-87 REGON: 525060903
KRS: 0001031283

BIURO:
ul. Częstochowska 21/6
25-647 Kielce
II piętro

KONTAKT:
+ 48 666253715
biuro@hthi.pl
www.hthi.pl

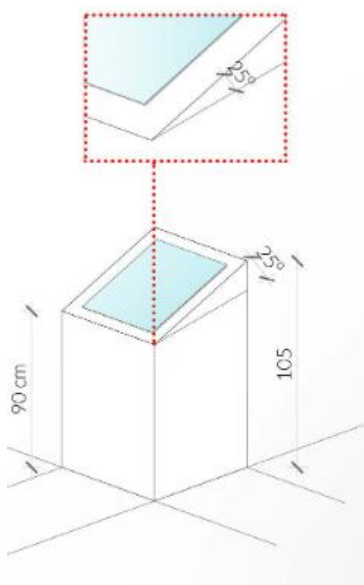
Plan obiektu powinien zawierać:

- kolorystyczny schemat funkcjonalno-przestrzenny (oznakowanie głównych przestrzeni obsługi użytkowników),
- przebieg tras dotykowych,
- opisy w alfabecie Braille’a i oznaczenia wypukłe ścieżek dotykowych,
- legendę opisującą wszystkie wykorzystane symbole oraz oznaczenia kolorystyczne,
- oznaczenie miejsca lokalizacji osoby czytającej tzw. „jesteś tutaj” należy zaznaczyć w sposób bardzo czytelny zarówno dla osób z dysfunkcją wzroku, jak i osób widzących np. czerwone wypukłe pole.

Zastosowana kolorystyka na planach musi czytelnie przedstawiać przestrzenie zamknięte obiektów oraz rozróżniać przestrzenie otwarte. Nie należy oznaczać przestrzeni nie mających znaczenia dla ruchu osób jak np. powierzchnie techniczne niedostępne dla osób postronnych korzystających z obiektu. Pokazane powinny być tylko przestrzenie ogólnodostępne oraz drogi komunikacji pionowej i poziomej.

Jako warstwę z oznaczeniem dotykowym można zastosować materiał przezroczysty z tłoczeniem ścieżek i napisów dla niewidomych, a pod spodem jest nadruk w kolorze.

Informacje dotykowe stojące powinny być przytwierdzone do posadzki w sposób trwały i uniemożliwiający przemieszczenie lub poruszanie elementu. Dolna krawędź powinna znajdować się na wysokości 90 cm, górna na wysokości 105 cm, i być nachylona pod kątem 25 stopni.

Zdj. Przykładowe plany tyflograficzne

1.6. OZNACZENIE NAWIERZCHNI

Na powierzchni korytarza parteru należy zamontować bloki wyczuwalnej w dotyku nawierzchni dla osób niewidomych. Kolorystyka żółty bądź pomarańczowy do akceptacji przez Inwestora. Nawierzchnie posadzek winny mieć powierzchnię antypoślizgową.

Zaprojektowano różne rodzaje nawierzchni, tj. oznaczenia ostrzegawcze, przy wyjściu z klatek schodowych, przy wejściach do pomieszczeń, windach, zgodnie z rysunkiem stanowiącym załącznik. Należy zastosować płytki dla niewidomych Brail o wymiarach 60x60cm.

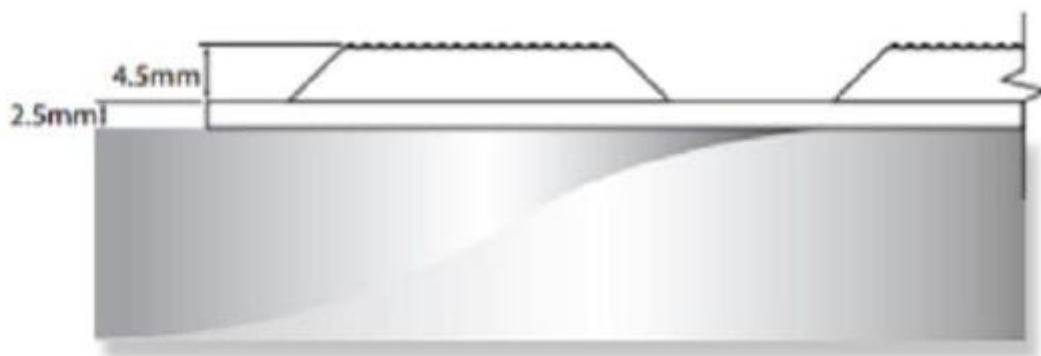
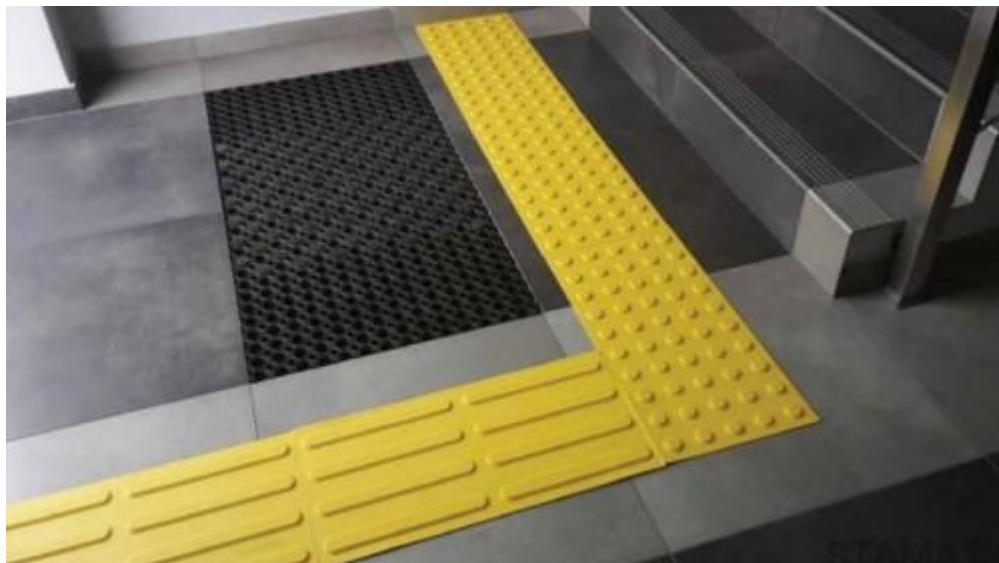
Instrukcja montażu :
HighTechHome INVESTMENT Sp. z o.o.
ul. Skibińskiego 13
25-819 Kielce
NIP: 959-206-13-87 REGON: 525060903
KRS: 0001031283

BIURO:
ul. Częstochowska 21/6
25-647 Kielce
II piętro

KONTAKT:
+ 48 666253715
biuro@hthi.pl
www.hthi.pl

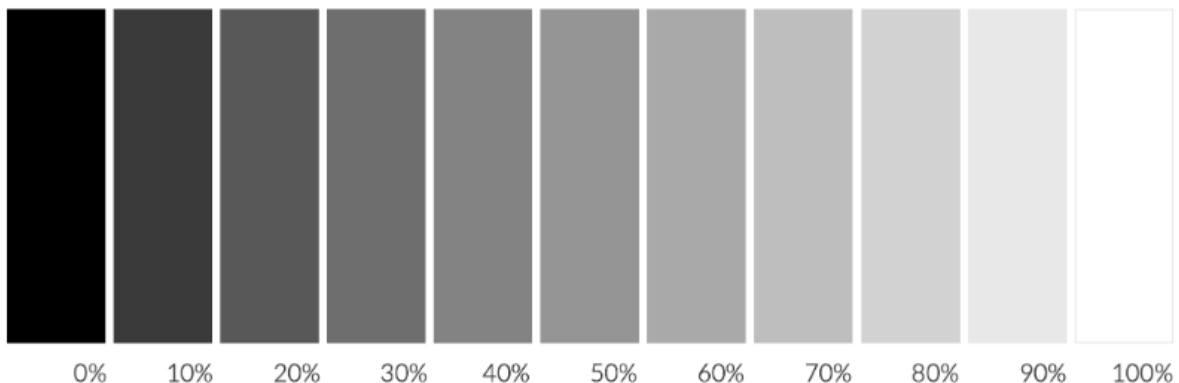

1. Powierzchnię płytki zmatować papierem ściernym i odpylić.
2. Powierzchnię podłoża odpylić i osuszyć.
3. Przed naniesieniem kleju podłoża i płytki przemyć benzyną ekstrakcyjną.
4. Klej nanosić pędzlem, na płytki jeden raz, na podłoża dwa razy, drugi raz po upływie ok.20 minut.
5. Po upływie ok. 20 minut od naniesienia ostatniej warstwy kleju płytkę docisnąć do podłoża pod obciążeniem.
6. Pełną wytrzymałość połączenie uzyskuje po 24 godzinach od sklejenia.

Rys. Oznaczenie nawierzchni

Produkty poddane ocenie kontrastu wizualnego mierzonego na podstawie współczynnika odbicia światła (LRV) powinny wyraźnie odróżniać się pod względem dwóch powierzchni stycznych. Im większa będzie różnica współczynnika LRV pomiędzy dwoma powierzchniami, tym większą różnicę zanotuje ludzkie oko. Oprócz koloru na wartość współczynnika LRV mają również wpływ takie czynniki jak struktura czy połysk powierzchni.

Paleta obrazująca współczynnik odbicia światła.

Kolor czarny 0% odbicia światła. Kolor biały 100 % odbicia światła.

Kontrast barwny oznaczeń fakturowych należy stosować o wartościach:

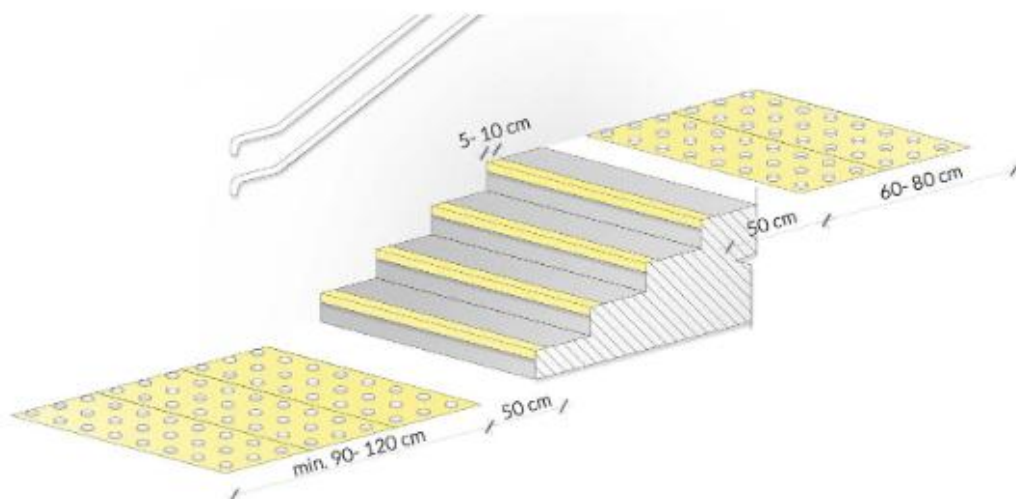
- min. 70% dla oznaczeń faktur bezpieczeństwa (typ B),
- min. 50% dla oznaczeń faktur kierunkowych (typ A),
- min. 30% dla oznaczeń dla powierzchni uwagi (typ C).

Uwaga! Wszystkie pomieszczenia winny być bez progów.

1.7. OZNACZENIA KOMUNIKACJI PIONOWEJ

Projektuje się zastosowanie:

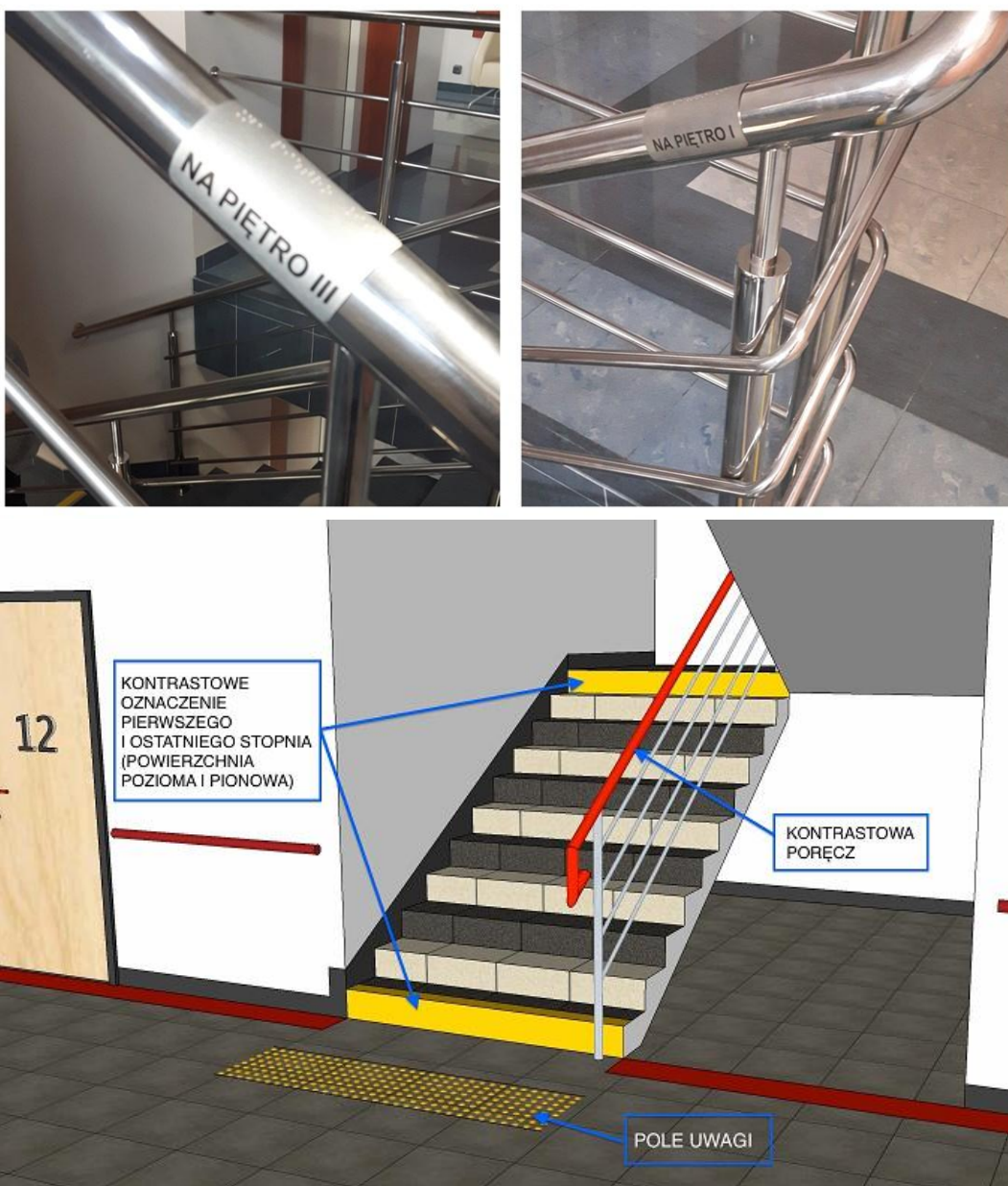
- Oznaczenia schodów na dwa sposoby :
  - wizualnie – kontrastowo oznaczone krawędzie stopni w kolorze żółtym ,
  - poprzez zmianę faktury, zastosowanie płytek informacyjnych, ostrzegawczych,
- w odległości 50 cm przed krawędzią pierwszego stopnia schodów w dół należy ułożyć fakturę ostrzegawczą o szerokości minimum 60-80 cm w zależności od użytego formatu płyt fakturowych (na całej szerokości schodów),
- w odległości 50 cm przed krawędzią pierwszego stopnia w górę należy zastosować fakturę uwagi o szerokości 90-120 cm.

Oznaczenia schodów w budynkach użyteczności publicznej

- krawędzie pierwszego jak i ostatniego stopnia biegu schodów należy oznakować pasem kontrastowym o szerokości minimum 5 cm (zalecane 10 cm) zarówno na stopnicy jak i podstopnicy, aby były widoczne przy wchodzeniu, jak i schodzeniu po schodach,
- kontrast barwny C oznaczeń montowanych na krawędziach nie powinien być mniejszy niż 70%,
- montaż kontrastowych poręczy,
- montaż na poręczach informacji, na które piętro prowadzi w postaci „nakładki” na poręcz z dużym napisem oraz w języku Braille’a.

Kolorystyka kontrastowych elementów schodów – kolor żółty, do akceptacji przez Inwestora.

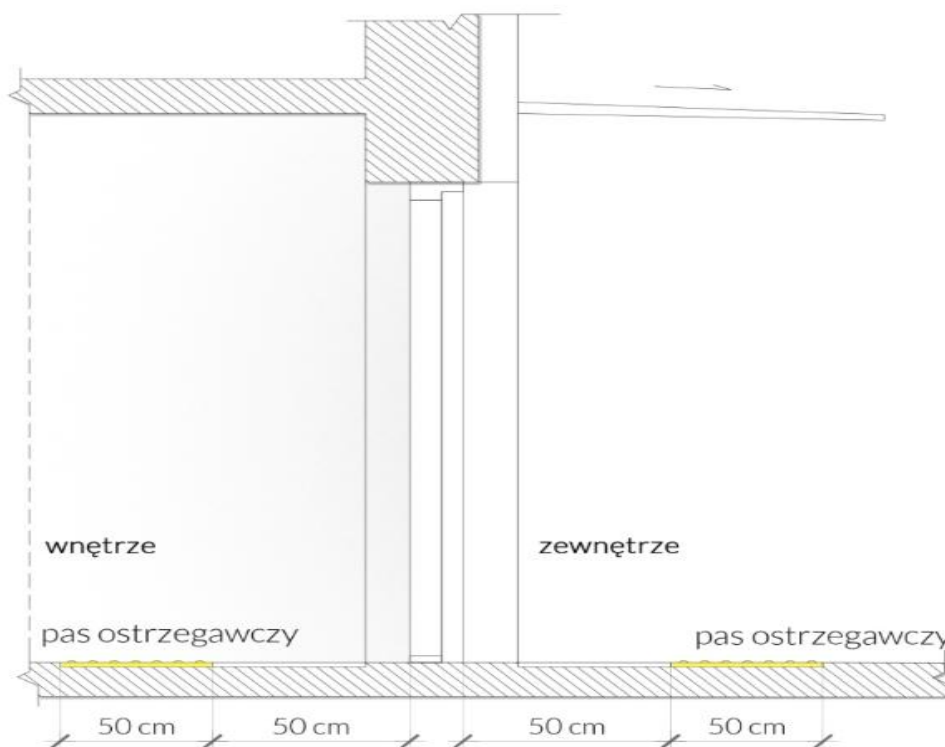

Zdj. Oznaczenia poręczy i schodów

2. OZNAKOWANIE ZAGOSPODAROWANIA

2.1. OZNAKOWANIE WEJŚCIA DO BUDYNKU

Wejście do budynku powinny być zasygnalizowane pasem ostrzegawczym szerokości 50cm ułożonym w odległości 50 cm przed drzwiami i za drzwiami:

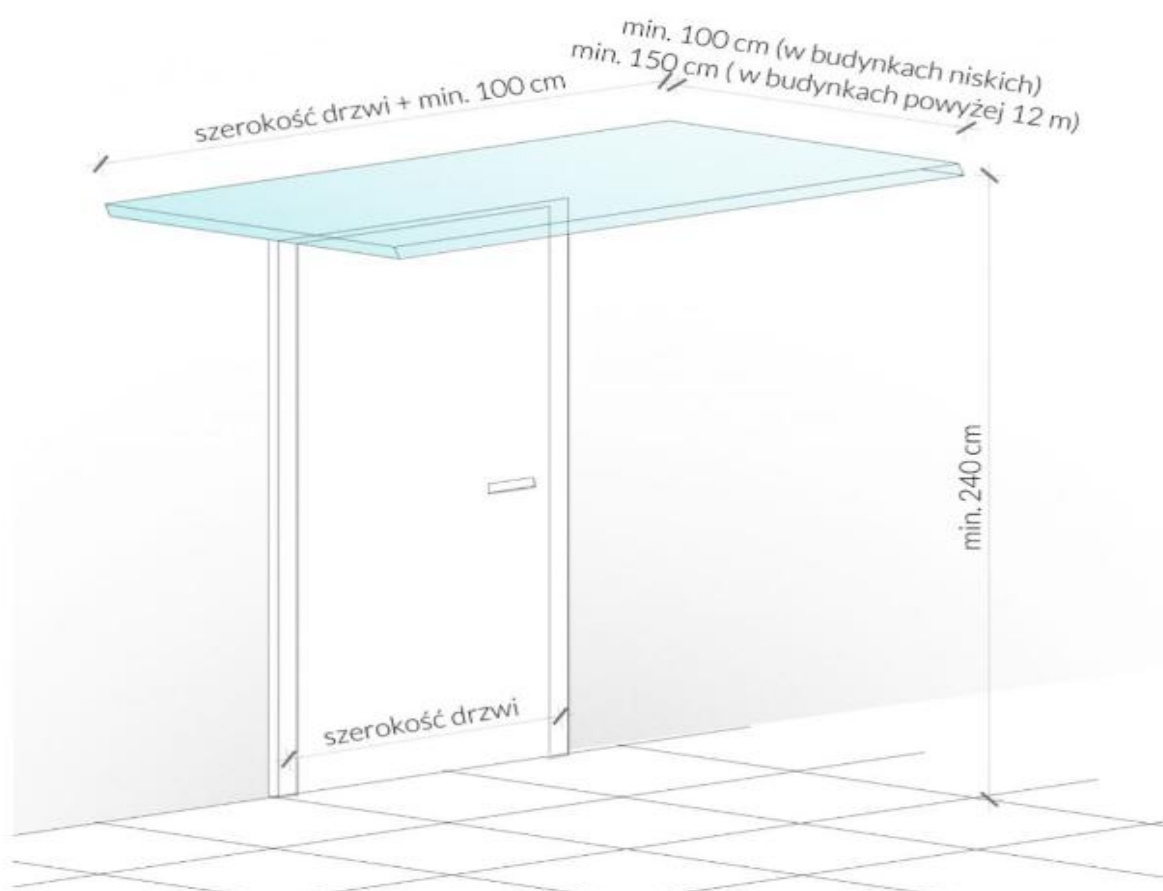

Rys. Pasy ostrzegawcze sygnalizujące wejście/wyjście z budynku.

- wokół głównego wejścia należy umożliwić swobodę poruszania się osobom z niepełnosprawnościami, czyli zapewnić przed i po wejściu przestrzeń manewrową o wymiarach co najmniej 150×150 cm,
- zaleca się projektowanie wejść z dużymi wiatrołapami,
- nawierzchnia przed wejściem głównym powinna być utwardzona i posiadać nachylenie podłużne mniejsze niż 6% (zalecane nachylenie mniejsze niż 5%), konieczne jest zapewnienie wypłaszczonej powierzchni manewrowej przed wejściem,
- nawierzchnia przed wejściem głównym powinna mieć powierzchnię antypoślizgową, która spełnia swoje cechy również w trudnych warunkach atmosferycznych – w badaniu wg PN-EN 13036-4 lub PN-EN 14231 wartość poślizgu (PTV lub SRV) nawierzchni mokrej nie może być niższa niż 36 jednostek,
- zaleca się stosowanie drzwi automatycznych – rozwiązanie takie ułatwia dostanie się do budynku osobom z niepełnosprawnością ruchu, opiekunom z dziećmi, osobom starszym, osobom z nieporęcznym bagażem – drzwi takie są szczególnie zasadne w budynkach użyteczności publicznej, w tym związanych ze służbą zdrowia,

- drzwi oraz wejścia znajdujące się w przebiegu tras pozbawionych przeszkód muszą posiadać wolny od przeszkód prześwit szerokości 90 cm,
- wejścia do budynku o wysokości powyżej dwóch kondygnacji nadziemnych, mającego pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi, należy ochraniać daszkiem lub podcieniem ochronnym o szerokości o co najmniej 100 cm większej od szerokości drzwi oraz o wysięgu lub głębokości nie mniejszej niż 100 cm dla budynków niskich (czyli mających do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalnych o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie) i 150 cm w budynkach wyższych,

Rys. Wymiary zadaszenia nad wejściem do budynku

- daszki oraz stałe i ruchome osłony przeciwsłoneczne mogą być umieszczane na wysokości co najmniej 240 cm nad poziomem chodnika, z pozostawieniem nieosłoniętego pasma ruchu od strony jezdni o szerokości co najmniej 100 cm,
- w przypadku zastosowania mat przy wejściu powinny one spełniać następujące zalecenia:
- wycieraczki (gumowe, stalowe) muszą być układane tak, by ich powierzchnia była na jednym poziomie z chodnikiem/posadzką,
- dopuszczalne stosowanie wycieraczek układanych na posadzce, o ile wycieraczka wyposażona jest w pochyłe krawędzie umożliwiające wjazd kołem, a jej wysokość nie przekracza 1 cm,
- wielkość oczek wycieraczki powinna zabezpieczać przed utknięciem koła wózka lub laski osoby niewidomej, oraz mieć wymiar $\leq 2\text{cm}$ (zalecane 1 cm)

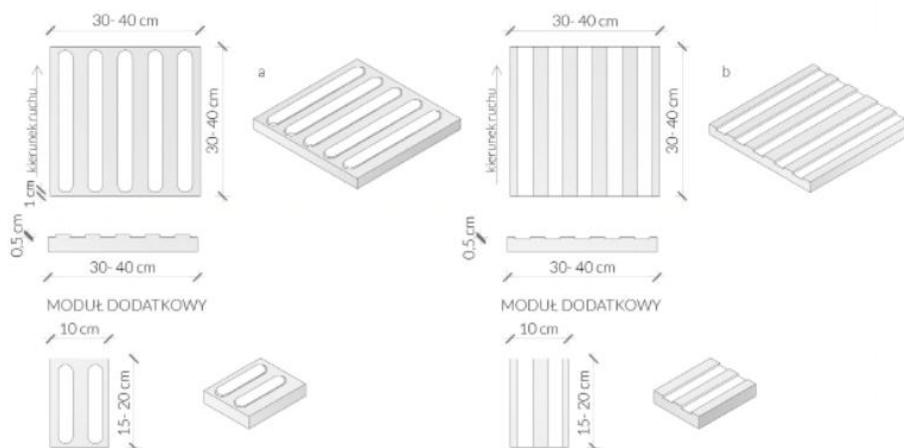

- w przypadku stosowania mat należy trwale przymocować je do podłogi.

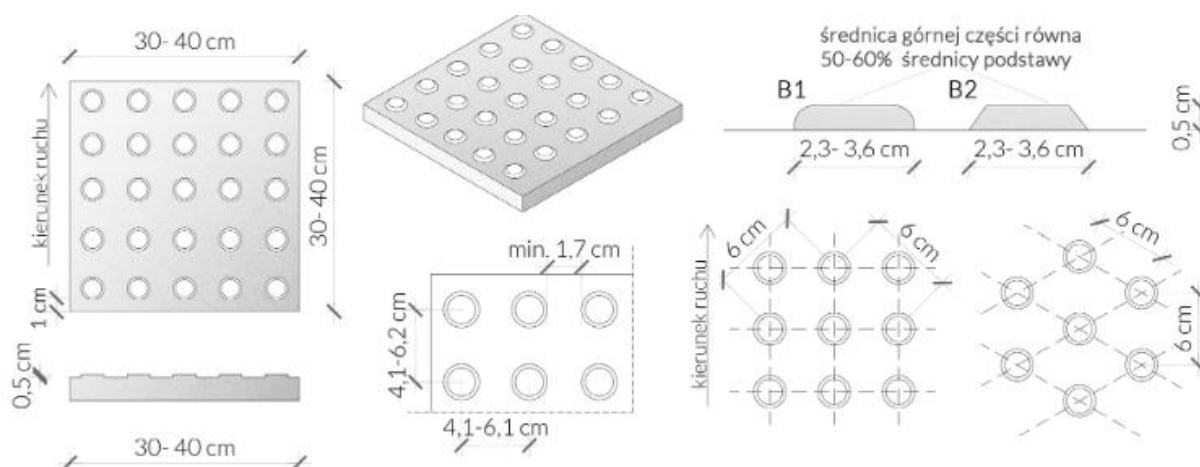
2.2. OZNAKOWANIA W ZAGOSPODAROWANIU – SYSTEM FAKTUROWYCH OZNACZEŃ

Zgodnie z rysunkiem zagospodarowania należy zastosować :

- Ścieżki kierunkowe

- Oznaczenia ostrzegawcze :

Kolor powyższych oznaczeń – kontrastowy żółty.

3. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI BUDYNKU DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NARZĄDU SŁUCHU

Na sali obsługi bezpośredniej zaprojektowano zastosowanie pętli indukcyjnej wspomagających dostępność dla osób słabosłyszących.

Zastosowanie pętli indukcyjnej w praktyce

Schemat działania pętli stanowiskowej, zamontowanej na stałe pod blatem.

4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI BUDYNKU POPRZECZ ZASTOSOWANIE DŹWIGU OSOBOWEGO

Projektuje się zastosowanie w dobudowanej części budynku dźwigu osobowego dostępnego dla osób niepełnosprawnych. Szerokość co najmniej 1,1 m i długość 1,4 m, poręcze na wysokości 0,9 m oraz tablicę przyzywową na wysokości od 0,8 m do 1,2 m w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od naroża kabiny z dodatkowym oznakowaniem dla osób niewidomych.

Naprzeciwko drzwi należy zamontować lustro, które umożliwi stojącej tyłem do wejścia osobie na wózku sprawdzenie, czy może swobodnie opuścić kabinę. Najlepiej, by dół lustra znajdował się 30 cm nad podłogą.

Dodatkowe oznakowanie dla osób niewidomych to przede wszystkim panele sterujące na takiej samej wysokości i w takiej samej lokalizacji na każdym piętrze (np. zawsze po prawej stronie). Ułatwi to osobom z niepełnosprawnością wzroku znalezienie ich. W przypadku paneli zewnętrznych, jeśli przycisków jest więcej niż tylko góra-dół, powinny być opisane alfabetem Braille'a oraz wypukłymi symbolami i cyframi (dla osób, które brajla nie znają). Podobnie należy opisać także przyciski panelu wewnątrz windy. Nie powinno się natomiast stosować paneli dotykowych, nawet jeśli zawierają oznaczenia dotykowe. Każda próba odczytania napisów przez osobę niewidomą spowoduje wciskanie kolejnych przycisków.

Przykład zastosowanego oznaczenia na panelu dźwigu osobowego przystosowanym dla osób niewidomych.

5. ZAPEWNIENIE OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI MOŻLIWOŚCI EWAKUACJI LUB ICH URATOWANIA W INNY SPOSÓB

Podstawowym obowiązkiem wszystkich osób przebywających w budynku w przypadku powstania zagrożenia, jest współpraca oraz bezwzględne podporządkowanie się poleceniom kierującego ewakuacją, który do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej musi zorganizować ewakuację ludzi i mienia.

1. W pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie – ewakuację rozpoczyna się od tych pomieszczeń (lub stref), w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z tych pomieszczeń (lub stref), z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może być odcięte przez pożar, zadymienie lub inne zagrożenie.
2. Zabronione jest wykorzystywanie dźwigów (wind) do celów ewakuacji – ewakuację z wyższych kondygnacji powinna odbywać się przez klatkę schodową.
3. Należy przeciwdziałać panice wśród osób przebywających w budynku, wzywając do zachowania spokoju, informując o drogach ewakuacji oraz roztaczając opiekę nad potrzebującymi pomocy (nie tylko rannymi, ale także osobami ze szczególnymi potrzebami).
4. Kolejność wyprowadzania osób uzależniona jest od miejsca wybuchu pożaru i usytuowania pomieszczeń w stosunku do klatek schodowych.
5. W przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grupy osób, należy niezwłocznie dostępnymi środkami, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić kierującego akcją ratowniczą.
6. Jeżeli droga ewakuacyjna, z piętra, została zablokowana, należy udać się do pomieszczenia najdalej oddalonego od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków o fakcie

- blokady i odcięciu osób należy wszystkimi możliwymi środkami powiadomić kierującego akcją, np.: machając w oknie lub dzwonić na nr 998 lub 112.
7. Wchodząc do pomieszczeń lub stref silnie zadymionych należy przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliższej podłogi) oraz zabezpieczać drogi oddechowe prostymi środkami (np. zmoczonym w wodzie materiałem).
  8. Podczas przechodzenia przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
  9. Nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem, ponieważ nagły dopływ powietrza sprzyja gwałtownemu rozprzestrzenianiu się ognia – otwierając drzwi do takich pomieszczeń należy chować się za ich ościeżnicę.
  10. Nie można dopuszczać do blokowania w pozycji otwartej drzwi wyposażonych w samozamykacze.
  11. Kierunek ewakuacji określają znaki ewakuacyjne rozmieszczone na drogach komunikacyjnych, do najbliższych wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz obiektu.
  12. Budynek powinien być wyposażony w krzesła ewakuacyjne dla osób ze szczególnymi potrzebami służące do ewakuacji po schodach w dół i w górę. Krzesła wyposażone w system pasów ślizgowych oraz pasem unieruchamiającym. Krzesła ewakuacyjne jako składane do łatwego przechowywania.
  13. Zarządca budynku wyznaczy pracowników obiektu oraz ich przeszkoli do pomocy osobom o szczególnych potrzebach w przypadku konieczności ewakuacji z budynku.
  14. Zarządca budynku wyznaczy pomieszczenie do przechowywania krzeseł ewakuacyjnych.
  15. Po zakończeniu ewakuacji osób należy sprawdzić, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia – przy niezgodności stanu osobowego i podejrzenia, że ktoś pozostał w zagrożonej strefie, należy natychmiast fakt ten zgłosić osobie kierującej ewakuacją lub dowodzącemu przybyłych na miejsce akcji jednostkom ratowniczym, który wyznaczy osoby do ponownego sprawdzenia pomieszczeń w budynku.
  16. Budynek ponadto zostanie wyposażony w system sygnalizacji pożaru.

Projektant

.....
mgr inż. arch. Paweł Czarnecki
Nr upr. 171/SWOOK/2013